

Vogels kijken langs De Digitale Snelweg

Nummer 39

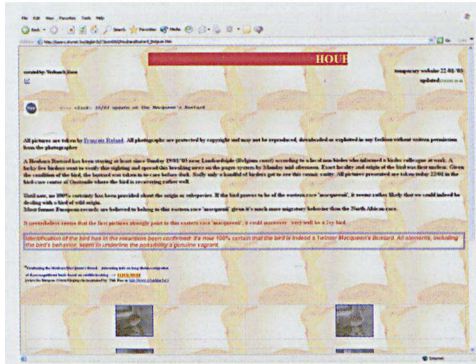
Peter Meijer

Gedrag van Zwarte Kraai

Jan Alexx Roos schrijft op 2 februari 2003: 'Gisteren zag ik vanuit mijn raam iets wat voor mij nieuw was. Een Zwarte Kraai nam een uitgebreid bad in het laagje sneeuw dat er toen nog lag op het grasperk hiertegenover. Hij schoof op zijn borst door de sneeuw en rolde van de ene kant op de andere. Ook de vleugels kregen, flappend en maaierend, een uitgebreide wasbeurt in het laagje smeltende sneeuw. Het was een koddig gezicht'. Er kwamen geen andere reacties hierover, mogelijk dus een unieke waarneming.

Opnieuw reislustige Staartmees

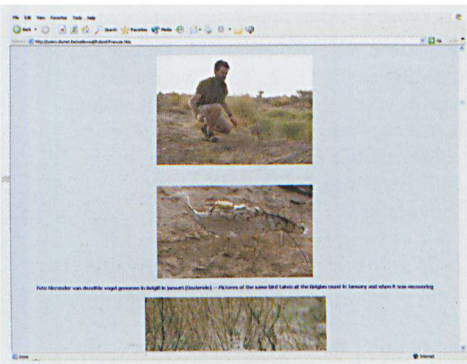
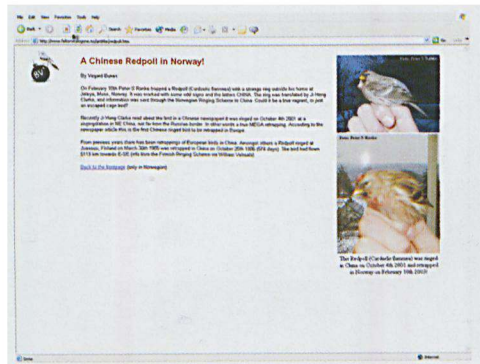
In *het Vogeljaar 50* (4): 179-180 gaat het over een ringvangst van een Staartmees door Alfons Willemsen. De vogel werd daarna gevangen in Engeland. Alfons schrijft begin 2003: 'Toen ik de terugmeldingsfiches opende van drie door mij geringde Staartmezen op 10 oktober 2001 die daarna op 21 oktober 2001 te Walton-on-the-Naze (Essex, red.) werden gevangen in Groot-Brittannië, een afstand van 233 km over de Noordzee, verbaasde me dat totaal. Maar nu ik de staartmeesgegevens verwerk, zie ik dat ik één van deze vogels opnieuw heb teruggevangen in Willebroek op 21 juli 2002. Eén vogel dus van dezelfde groep die was geringd op 10 oktober 2001. De vogels

werden gecontroleerd door een ringer in Engeland en deze zijn dan één jaar later op de ringplaats opnieuw gevangen. Tevens blijkt uit de gegevens in mijn veldwerkboek dat al deze vogels gelijktijdig zijn gevangen, geringd en vrijgelaten en dat zij op dat moment in één groepje pleisterden. Het is dus mogelijk dat volgens de groepstrouw op trek, eigen aan de soort, deze vogel tweemaal het Kanaal over is gevlogen!

Weidevogelpredatie

Regelmatig zijn er onderzoekjes naar de predatie door kraaiachtigen, roofvogels en uilen en ook weidevogels hebben hun predators. De Vos wordt door de één genoemd als één van de ergste predators, de ander heeft ervaring of gegevens dat dit allemaal wel meevalt. Het wordt tijd dat wij met een onderzoek, dat een redelijk aantal jaren zal moeten duren, gegevens boven tafel krijgen die voor jagers, boeren en natuurbeschermers eenduidig kunnen worden geïnterpreteerd. Nu zijn er gelovigen

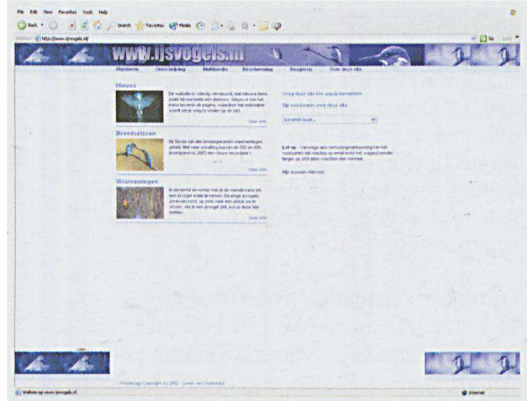
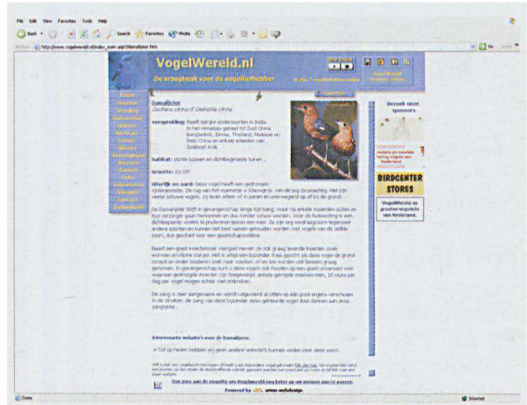
voor en tegen. Er zijn natuurlijk al diverse onderzoekjes geweest en de voorlopige gegevens daarvan zijn bekend. Sovon, Alterra en Landschapsbeheer Nederland onderzoeken het probleem gezamenlijk. De eerste, voorlopige resultaten staan in een nieuwsbrief. Die vindt u op: http://www.sovon.nl/pdf/nieuwsbrief_pre-datatie_nrl.pdf. Een goed initiatief en interessant om te lezen.

Chinese Barmsijs in Noorwegen

Op <http://www.feltornitologene.no/artikler/redpoll.htm> staan foto's van een Barmsijs die is gevangen op 10 februari 2003 in Moss, in Noorwegen. De vogel droeg een Chinese ring en was op 4 oktober 2001 geringd op een trekstation in het noordoosten van China, dichtbij de Russische grens. Er werd al eens een Barmsijs met een Finse ring teruggevangen in Zuidoost-China. Deze vogel was op 30 maart 1985 in Joensuu (Finland) geringd en werd teruggevangen op 25 oktober 1986. De vogel bleek 5113 km te hebben gevlogen.

Oostelijke Kraagtrap in België

In een recensie over het Dutch Birding jaaroverzicht 2002 gaf ik aan dat er in België in 2002 geen spectaculaire soort is gezien. Dat is anders in 2003. Een uitgeputte Kraagtrap werd op 19 januari bij Lombardside in West-Vlaanderen opgemerkt door Johan Valcke. Op 20 januari werd de vogel gevangen en naar een vogelopvangcentrum van Oostende gebracht. In maart was de vogel daar nog steeds. Op http://users.skynet.be/digibirds/CliponENG/Special_HoubaraBustard.htm kunt een en ander bekijken over deze unieke vondst. De laatste melding is uit 1842. Toen werd een adulte vogel geschoten. In Griekenland is er een waarneming uit 1998. Zie verder Dutch Birding 25 (2) pagina 149. En verder hopen wij dat het Videojaaroverzicht van 2003 de vogel voor ons in beeld brengt. Op 7 april 2003 werd de vogel in Saoedi-Arabië losgelaten. Op zijn rug had men een transmitter aangebracht. Zo weet men dat het dier nog in leven is. Foto's zijn

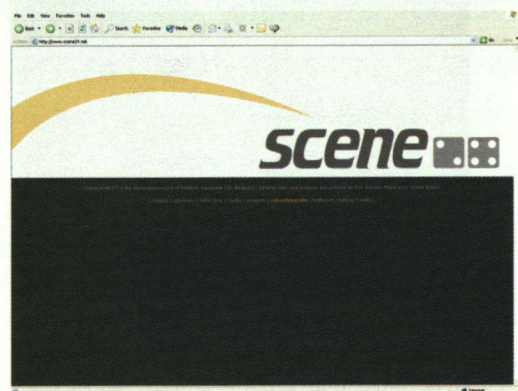
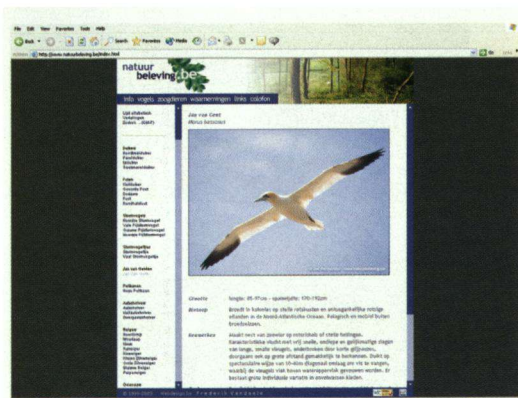

te vinden op: <http://users.skynet.be/wielewaal/Roland-Francois.htm>.

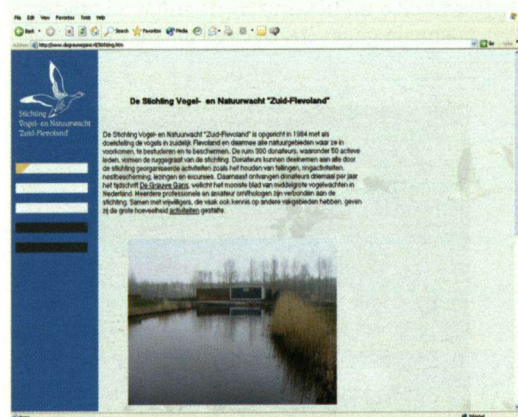
Damalistjer

Wim Smeets liet tijdens de bijeenkomst in het kader van ons 50-jarig jubileum van *het Vogeljaar* prachtige dia's zien van een vogelreis naar India. Hij had een fraaie dia van de Damalistjer. Orange-headed Thrush noemen de Engelsen hem, maar er zit meer oranje aan. Waar het

voorvoegsel 'Dama' vandaan kwam, dat wist Wim niet. Altijd leuk zo'n opmerking. Dus zoeken in diverse boeken. Helaas. Daarna stuurde ik een verzoek via het Eurobirdnet Nederland uit. En zie er kwamen diverse antwoorden! Harm Meek wees op het Spaanse woord 'Dama'. Schakers kennen de dame natuurlijk. Wim Olyslager wees op: http://www.vogelwereld.nl/index_main.asp?/damalijster.htm. Inderdaad, daar was de soort. Te

koop, want deze site hoort toe aan de vogelhandel. En zo zijn er meer sites waar vogelhouders elkaar informeren. Ook leuk trouwens om te weten. Jan van den Brugge schrijft dat Dama in het Engels verwijst naar de inheemse naam van deze vogel, die de wetenschappelijke naam *Zoothera citrina* heeft. De wetenschappelijke naam van de Goudlijster, *Zoothera dauma*, verwijst wat betreft *dauma* naar het gebied in Bangladesh. In het Benghali is Dama dus een naam voor deze vogel. John Latham (1740-1837), een Engelse natuurborser, benoemt de Goudlijster wel maar geeft geen verklaring van de naam. Jan Alexx Roos geeft aan dat er in India een district is met de naam Daman. Dit is één der drie voormalige Portugese gebieden: Daman, Diu en ten zuiden daarvan Goa. De Portugese spelling was Damão, zoals Leon Peters aangaf. Dat de 'n' bij Daman eraf valt, is begrijpelijk. Bovendien ligt deze verklaring in de lijn die Jan van den Brugge aangeeft.

Er blijkt ook een Damahert te zijn, maar dat voorvoegsel komt weer ergens anders vandaan. Damhart kan hier een rol spelen. Damma (meervoud Dam-mae) is in het Latijns 'damhart', gems, ree, hetgeen volgens Leon Peters van Libische origine is. Zie website: <http://home.iae.nl/users/hjts/Damahert.htm>.

IJsvogels

Tot op heden (mei 2003) is het mij nog niet gelukt een IJsvogel te zien voor mijn jaarlijst. De strenge winter van 2002-'03 zal zijn tol wel hebben geëist. Informatie over de IJsvogel is te vinden op <http://www.ijsvogels.nl/>. Corné van Oosterhout uit Noord-Brabant is de maker van deze site. Hij fotografeert voor zijn werk en ook als natuurfotograaf. Bij de inzendingen voor de Jaap Taapken Vogelfotoparade had hij een prachtige IJsvogel, die niet in de prijzen viel. Hoe hij de site maakt en met welke camera en het soort fotocolletje dat hij gebruikt om de beste resultaten te krijgen, vindt u allemaal als u naar deze website surft. U kunt een foto van de IJsvogel als achtergrond nemen voor uw scherm. En er

over voorkomen en bescherming.

Grauwe Kiekendief

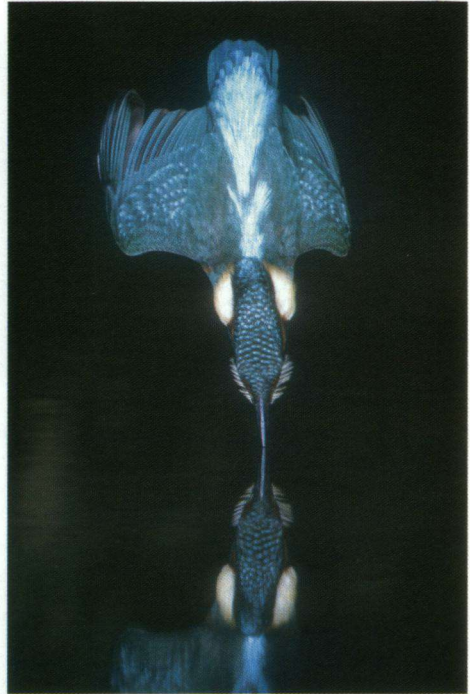
De <http://www.grauwekiekendief.nl> is nieuw en is opgezet om van één soort van alles te kunnen opzoeken. De herkenning van de 'grauwe kiek' vinden wij er, evenals de status van deze soort in Nederland. Aan onderzoek en bescherming wordt aandacht besteed. Prima. Natuurlijk zijn er ook diverse links. Zo groeit internet uit tot een onmisbaar medium. Er is van alles over de Grauwe Kiekendief te vinden.

Natuurbeleving

Een prachtige informatieve site is ontworpen door Frederik Vandaele uit België. Het adres ervan is: <http://www.natuurbeleving.be/index.html>. Op deze site vindt u van heel veel vogelsoorten een foto en een korte beschrijving. Heel handig. Ook veel zoogdieren krijgen aandacht. Samen met een tiental Belgische natuurenthousiasten is deze website samengesteld. Patrick geeft op een eigen website ook interessante informatie. Hij beschouwt allerlei actuele zaken en legt die dan weer vast in een archief (<http://www.scene24.net>).

DE FLEVO

Deze titel schrijf ik expres met hoofdletters. Velen van ons kennen dit deel van Nederland al langere tijd. Als je in de jaren zestig al naar vogels keek, dan weet je hoe dit gebied is veranderd. Uiteraard, moeten wij zeggen, want Flevoland moest een overloopgebied worden voor Amsterdam. Die stad leek uit zijn voegen te groeien en waar moesten de jonge inwoners naar toe? Wij maakten land uit zee. Daar zijn wij goed in. Oudere vogelaars genoten van de eerste fase. Er was alleen natuur in ontwikkeling. Natuurlijk de mens hielp daarbij door Riet te zaaien en Moerasandijvie. Prachtige velden in geel. Later bleek Koolzaad het goed te doen als één van de eerste landbouwgewassen. Niek Marra vond Morinelplevieren op de akkers en daarvan genoten wij diverse jaren. Waar zouden ze nu weer zitten, was dan de vraag. Trouwens dat gold later ook voor Kwartels en Grauwe Kiekenieven. De Knardijk werd een begrip. Nu is het een vogelboulevard waar u geen waardevolle spullen in de kofferbak van uw auto moet achterlaten! Blauwborsten, Buidelmezen, Roodmus en heel veel andere

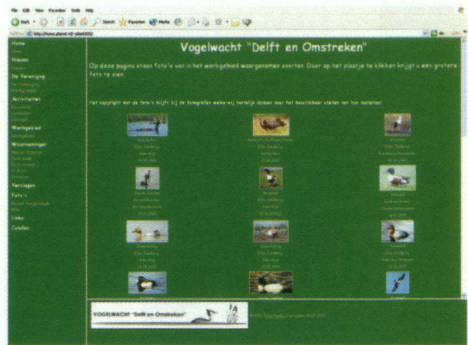

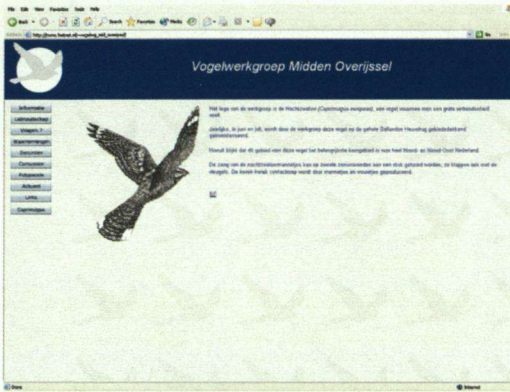
IJsvogel.

Foto: Corné van Oosterhout.

leuke soorten lokten ons naar dit gebied. Maar de bebouwing kwam, Lelystad en Almere groeiden en daarmee kwamen de mensen. Ook zij genoten van de vogelgebieden. En er kwam in 1984 een stichting 'Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland' en inmiddels is er een website: <http://www.degrauwegans.nl>. Het tijdschrift waarin allerlei leuke artikelen staan, heet 'De Grauwe Gans'. Naar misschien wel de meest kenmerkende soort uit de Flevo-polders.

De website is zeer informatief. Recente artikelen uit het tijdschrift zijn er te vinden, alsmede gegevens over de cursus voor

Het logo van de Vogelwacht Delft en omstreken.

beginners. Niet alleen vind je gerenommeerde namen van vogelaars onder de leden, maar ook 'coming men and women' dragen hun steentje bij. Geweldig. Waarin een klein land groot kan zijn. Wie wil nagaan wat de meest recente waarnemingen zijn, vindt die ook. Het dagelijks bijhouden van deze gegevens is één van de doelstellingen die de webmaster zichzelf stelt. Een kaartje met leuke plekken zou best kunnen worden toegevoegd. Informatie over het afsluiten van de weg langs de Oostvaardersdijk gedurende twee jaar is te vinden bij een link die naar de dijk verwijst. Voor alle goede gebieden is er zo'n link. Het werk van webmasters René Alma en Willem Wilbrink is de moeite van het bekijken waard.

Vogelwacht Delft en omstreken

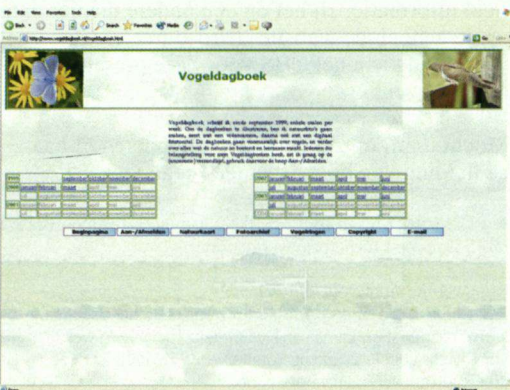
In die omstreken liggen de Ackerdijsche Plassen. Eens het laatste gebied dat Vogelbescherming Nederland in haar bezit had. Het gebied waar ex-voorzitter Gert van Bergeyk uit Barendrecht zijn hart aan verpand had. Gert, ook voormalig voorzitter van Sovon en ex-lid van de Ledenraad van Vogelbescherming, kon vol trots over de activiteiten van zijn mensen daar

vertellen. Dan werd je wel nieuwsgierig. <http://home.planet.nl/~plank033/> is het adres van de website van Delft en omgeving. Lang niet alles is ingevuld, maar deze groep die al veertig jaar bestaat, zal die klus ongetwijfeld klaren. Zij besteden wel aandacht aan hun vogelcursus. Dat ziet er goed uit.

Korhoenders

Die zijn alleen nog te vinden op de Sallandse Heuvelrug. In april ben ik daar nog geweest. Misschien voor het laatst. Wij zagen vier mannetjes en twee vrouwtjes. IVN Salland had een goede informatiefolder met een grafiek, waaruit de achteruitgang viel af te lezen. Dramatisch dus. Hoeveel er in 2003 geteld zijn? Ik probeer hierover informatie te vinden op: <http://www.vogelwg-mo.nl>. De groep is nog jong, opgericht in januari 2001. Goed dat er een website is. Ik hoop erop te vinden hoe het met deze belangrijke soort uit het werkgebied gaat? Helaas staat dat er (nog) niet op.

En de Boomleeuwerik, hoe gaat het daarmee? Wij hoorden er niet één op die aprilochtend. Dat was de afgelopen jaren wel anders. De site is voor het laatst in januari 2003 bijgewerkt. Althans zo melden zij. Er zijn echter wel waarnemingen van latere datum. Die staan niet onder de kop waarnemingen, maar onder actueel. Ze zijn nog jong, dus via vragen die je kunt stellen, stimuleren wij de informatiestroom, want wij willen graag weten hoe het zit.

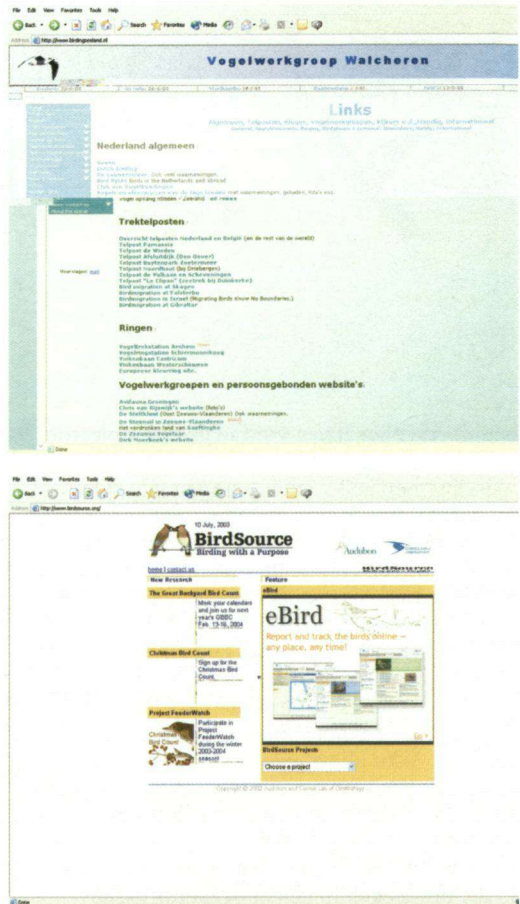

Vogeldagboek

Veel vogelaars zullen wel een vogeldagboek bijhouden. Op den duur is dat heel interessant. Sommige gegevens kun je na jaren uit dagboeken traceren, maar hoe zit dat met natuurdagboeken op de digitale snelweg? Neem het dagboek van Adri de Groot. Dat is te zien op: <http://www.vogeldagboek.nl>. Het ziet er leuk uit. Tussen Starrevaart en Spookverlaat is de titel. Dus Zuid-Holland tussen Leiden en Alphen aan den Rijn is zijn gebied. Impressies van flora en fauna. Prima. In het vogeldagboek vind ik actuele waarnemingen en met daarbij haarscherpe foto's. Dat zou mij nu niet lukken. Ik heb (nog) geen digitale camera. Prachtige foto's van bloemen staan ook in het dagboek. Wie wil, kan het allemaal meelesen in een nieuwsbrief die kan worden toegestuurd. De onderschriften intrigeren. Wat te denken van: 'Drie vrijers en één vrouw'? U moet het zelf maar gaan zien. Aanbevolen.

Trektelposten

Al weer enige tijd geleden schreef ik over al die trektelposten in ons land. Dat zijn er wel vijftig. Nu wil men naar honderd trektelposten dit jaar. Prachtig. De gegevens van al die posten zijn te vinden op het web (zie <http://www.birdingzeeland.nl>). Maar ook op het overzicht is dit te vinden, zie: <http://www.birdingzeeland.nl/temp/telposten2002najaar.xls>. Een gigantisch werk is dat. Henk Koffijberg doet dit monnikenwerk. Willen wij over enkele jaren weer zo'n prachtboek over vogeltrek, dan gaat daar noeste arbeid aan vooraf. Zelf ga ik af en toe naar de trektelpost op de Afsluitdijk. Robert Schouw zit daar regelmatig. Ik geniet mee van al zijn geluidenkennis, maar op andere plekken zijn ook mensen zeer goed bezig met deze zaak. Iemand attendeerde ons op <http://www.birdsource.org/>. Daarin kun je via een keuzeprogramma allerlei gegevens opzoeken over vogels in de Verenigde Staten. Ook leuke zaken voor scholen staan erop. Inderdaad, zo werkt Internet op een fantastische manier. Dit zal bij

ons nog ontwikkeld moeten worden. Iets voor het Centraal Bureau voor de Statistiek? Zij verrasten ons onlangs met een fraai boekwerk 'Natuurcompendium 2003'. Daarbij een CD-ROM met heel veel gegevens. Uiteraard zijn die ook op een website te vinden: <http://www.natuurcompendium.nl>.

Veel informatie, zij het op een andere manier dan op de genoemde website 'Birdsource'. Onze waardering aan het CBS voor deze presentatie van gegevens.

Mocht u mij op zaken willen attenderen of naar aanleiding van bovenstaande reageren:

■ P.C. Meijer, Mossel 16, 1775 JB Middenmeer. Telefoon: (0277) 50 35 59; e-mail: meijerpce@worldonline.nl.

Mijn website vindt u op: <http://members.tripod.com/pcmeijer/index.html>. Via de links op de pagina's daar van 'het Vogeljaar' surft u naar de startpagina van De Digitale Snelweg en websites van diverse vogelaars en vogelorganisaties. De links uit de afgelopen afleveringen vindt u er ook.